

Gedeputeerde Staten van Limburg
Ter attentie van cluster Ruimte
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Den Haag, 4 juli 2025,
Betreft: Terinzagelegging 'Ontwerp provinciale omgevingsvisie Limburg'

Geachte Gedeputeerde Van Caldenberg,

De Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg hebben het 'Ontwerp provinciale omgevingsvisie' Limburg gepubliceerd met implicaties voor de ontwikkeling van het energiesysteem en in het bijzonder zonne- en windparken.

Het Regioteam Energietransitie, een samenwerkingsverband tussen brancheverenigingen NVDE, Holland Solar, NedZero en Energie-Nederland, wil graag haar visie delen. We zien dat de provincie ruimte blijft zoeken voor het ontwikkelen van duurzame energie. Tegelijkertijd staan ook de doelstellingen van de RES-regio's in de provincie onder druk, waardoor het halen van de doelstellingen in Zuid-Limburg steeds lastiger lijkt te worden. Om voldoende ruimte te blijven houden om die doelen in beeld te houden willen wij u graag een aantal overwegingen voor aanpassing van uw voorstel aanreiken.

Steun voor streven naar 51% financiële participatie, en 50% lokaal eigendom in lijn met landelijk ambities uit het Klimaatakkoord en de nieuwe Energiewet

In het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over proces- en financiële participatie. De uitgangspunten zijn dat er wordt gestreefd naar een evenwichtige eigendomsverdeling in een gebied waarbij gestreefd wordt naar 50% eigendom van de productie vanuit de lokale omgeving. Deze afspraken zijn ook vastgelegd en uitgewerkt in de gedragscode wind op land (NedZero, 2020) en zon op land (Holland Solar, 2024). Deze gedragscodes zijn opgesteld samen met diverse maatschappelijke organisaties zoals Natuur & Milieu, de Natuur- en Milieufederaties, de NLVOW en Energie Samen. Ook worden er, los van het eigendom, altijd vormen van financiële participatie aangeboden en toegepast. Het aandeel lokaal eigendom groeit in brede zin: boeren, bedrijven, overheden en energiecoöperaties participeren vaak in energieprojecten.

In het ontwerp is "51% lokaal eigenaarschap" opgenomen. Waar voorheen de termen *financiële participatie* en *lokaal eigendom* werden gebruikt zien wij deze niet meer terug. Graag horen wij wat er wordt bedoeld met lokaal eigenaarschap. Wij stellen deze vraag omdat in de [omgevingsverordening van Limburg](#) nog wel wordt gesproken over financiële participatie en lokaal eigendom.

Bij een streven naar 51% financiële participatie, zoals dat in de provinciale omgevingsverordening van Limburg, die nu van kracht is, is opgenomen. Blijft het voor private partijen alsnog wenselijk om

initiatief te kunnen nemen op projecten waarbij zij uiteindelijk de zeggenschap zullen hebben (50% eigendom). Op die manier verwachten we dat er voldoende projecten ontwikkeld kunnen worden en de RES-doelen in beeld blijven.

We vragen de provincie aan te sluiten bij het landelijke streven naar 50% lokaal eigendom, inclusief het amendement uit de Energiewet. Wij steunen het streven naar 51% financiële participatie, door aanvullende afspraken bovenop afspraken over het eigendom.

Energieplanologie

Het is belangrijk dat er wordt nagedacht over energieplanologie. Regionale vraag en aanbod van energie op elkaar afstemmen is goed tijdens momenten van congestie. Hierdoor hoeft er op drukke momenten geen elektriciteit op hogere netvlakken te worden getransporteerd. Lokale opwek kan in vele gevallen helpen bij het oplossen van afnamecongestie, wanneer dit samen gaat met flexibele afname van elektriciteit, zie ook het onderzoek het onderzoek van EqoLibrium; [Lokale energie geeft bedrijven weer ruimte](#).

In de omgevingsvisie is terug te lezen dat energie infrastructuur en netcapaciteit een doorslaggevende factor zou kunnen zijn voor het plannen van energie intensieve activiteiten. Het Regioteam benadrukt dat het goed is om dit als input te gebruiken voor het ontwikkelen van een bepaald gebied. Echter zijn er meerdere factoren die van invloed zijn op bepaald vestigingsklimaat van een bedrijf of woonwijk, bijvoorbeeld transportnetwerk, nabijheid woongebied. Graag dragen wij aan deze factoren niet te laten overschaduwen door bijvoorbeeld netcongestie. En roepen wij u op om het energietransport netwerk als onderdeel te zien van het grotere energiesysteem. Wij roepen op niet eendimensionaal te ontwerpen vanuit de huidige netcongestieproblematiek, maar integraal te kijken naar wat de omgeving verder helpt in de energietransitie.

Maatschappelijke kosten en baten elektriciteitsnet

Het Regioteam wil graag voorkomen dat de focus in de omgevingsvisie eenzijdig komt te liggen op de genoemde 'hoge' kosten van het aanleggen van elektriciteitsinfrastructuur. De investeringen in het elektriciteitsnet brengen namelijk aanzienlijke maatschappelijke baten met zich mee. Zo leidt netcongestie momenteel tot geschatte maatschappelijke kosten van 10 tot 40 miljard euro per jaar ([BCG](#), 2024). Bovendien heeft [TenneT](#) onderzocht dat de uitbreiding van het elektriciteitsnet op de lange termijn meer maatschappelijke waarde oplevert dan de kosten die hiermee gemoeid zijn. Blijf dus focus houden op het aanleggen van het elektriciteitsnetwerk.

Opmerkingen per hoofdstuk:

§ 2.2.4 opgaven woningvoorraad

Woningen moeten inderdaad kunnen worden aangesloten op het energienetwerk. Minstens zo belangrijk is inzet op het gegeven dat woningen in belangrijke mate in hun eigen energieopwekking voorzien. Daar hoort ook een (deel van de) energievraag voor mobiliteit bij, en natuurlijk de warmtevraag. Programmeer daarom extra ruimte in of plan naast de woonopgave voor energieopwekking en -opslag.

§ 2.3.1. Hoofdpogaven balans tussen functies in het landelijk gebied

Het karakteristieke landschap van Limburg beschermen en versterken staat op gespannen voet met de andere opgaven die Limburg voor zich ziet, met name uitbreiding bedrijventerreinen & woningbouwopgave. De keuze voor een meer gedifferentieerde zonering van het landelijk gebied lijkt ons verstandig. We vragen ons wel af hoe die keuze in de praktijk uitpakt.

§ 2.3 Ambitie zonering natuur en landbouw

Energie opwek in primair landbouwgebied is goed. Als niet-courante bebouwing en bouwkvavels worden gesaneerd, kan er worden onderzocht of energieopwekking daar mogelijk is.

Uit de kaart maken we op dat windenergie bij voorbaat is uitgesloten rondom (individuele) woningen in zoekgebieden. Dit gaat voorbij aan de mogelijkheid om woningen aan te merken als 'molenaarswoning' en mogelijke sanering. Wij stellen voor om eventuele binnenkomende principeverzoeken niet op voorhand af te wijzen op deze uitsluitingsgrond.

Het is verstandig om energieopwekking op (primair) landbouwgebied niet op voorhand uit te sluiten. We wijzen volledigheidshalve op de mogelijkheid om hier ook groen gas op te wekken. Als de lokale windomstandigheden daar aanleiding toe geven, kunnen zgn. 'boerenerfmolens' een uitkomst zijn voor agrarische bedrijven die hun energiehuishouding willen verduurzamen.

§ 2.4.2 Opgaven voor ons energiesysteem en -infrastructuur

Wij delen de analyse dat energie-intensieve functies en energievoorzieningen ruimtelijk op afstand van elkaar liggen. We wijzen erop dat de Provincie hier bij uitstek de meeste invloed kan doen gelden. Als bereikbaarheid en betaalbaarheid van energie expliciet tot provinciaal belang worden benoemd, ligt het ook op de weg van de provincie om hier stevige keuzes te maken. Het ombestemmen van gronden en het laten prevaleren van het belang van lokale opwek mogen dan geen taboe zijn.

§ 2.4.3 Opgaven voor mobiliteit en bereikbaarheid

We wijzen erop dat mobiliteit en transport verregaand zullen elektrificeren en dat daarvoor benodigde laadinfrastructuur nodig zal zijn. Zet in op koppelkansen voor deze infrastructuur met het balanceren van het regionale energienet: energieopslag, V2G laden en vraagsturing.

§ 2.4.5 Ambities toekomstbestendig energiesysteem

We onderschrijven het inzicht van de provincie dat lokale hernieuwbare opwek van belang wordt geacht, en we waarderen de stelling van de provincie “in de energiemix sluiten we niets uit”.

Energieplanologie is als ordenend principe volop in ontwikkeling; we vinden het verstandig dat de provincie aansluit op deze ontwikkeling. Dit vereist wel enige lenigheid in provinciaal beleid omdat inzichten en prioriteiten als gevolg van een integrale benadering nog wel eens willen veranderen.

Hoofdstuk 4 Ruimtelijke kwaliteit

We willen waarschuwen voor een al te rigide benadering van het begrip ‘Landschapskwaliteit’: het deels decentrale hernieuwbare energiesysteem vraagt nu eenmaal ruimte en zal duidelijk zichtbaar zijn. Als ontwikkeling van het energiesysteem niet kan vanwege ruimtelijke kwaliteit, neemt het risico toe dat andere ontwikkelingen óók niet kunnen. Denk bijvoorbeeld aan het ontwikkelen van woonwijken en bedrijvigheid in de regio.

Hoofdstuk 9 Energie

Het is verstandig dat de provincie zich committeert aan het behalen van de eigen RES-doelstellingen. We wijzen erop dat de energietransitie ook na het behalen van deze doelstellingen extra inspanningen zal vergen.

Met vriendelijke groet,

Huub Saris

Namens het Regioteam Energietransitie (Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE), Holland Solar, NedZero en Energie-Nederland)

Contact: regio@nvde.nl of hsaris@energie-nederland.nl, 06 – 57278462;

Postadres: Energie-Nederland, Parkstraat 83, 2514 JG Den Haag

